

Porovnání demografického vývoje zemí s odlišným náboženstvím

Zjišťování stupně religiozity patří k jednomu z nejobtížnějších úkolů sčítání lidu. Kromě oficiálních dat z národních sčítání lidu existují údaje náboženských organizací, které se obvykle výrazně liší – obecně se považují za nadhodnocené. Autor si vybral za téma své bakalářské práce jistě zajímavou, ale poměrně náročnou problematiku. Většina prací na toto téma porovnává demografické charakteristiky věřících s nevěřícími. Autor však zvolil odlišný přístup a porovnává demografickou situaci a její změny v průběhu let 1950-2050 s věřícími jiného vyznání. Zahrnuto je 77 zemí, v kterých je v dominantním náboženství více než 80% obyvatelstva. Analýza demografické situace i formulace výzkumných cílů vychází ze základních demografických ukazatelů, charakterizujících početní stav, úroveň plodnosti, úmrtnosti a základní struktury obyvatelstva, tj. věk a pohlaví.

Práce má rozsah 60 stran textu, obsahuje rozsáhlou grafickou přílohu (20 map) a dotazník, týkající se postojů a názorů ke zkoumaným náboženstvím. Práce je členěna do 5 kapitol včetně úvodu a závěru a dle obsahu se zdá, že má logickou strukturu. Po úvodu do studované problematiky následuje teoretická část, věnovaná obecně zvoleným náboženstvím, jeho vlivu na společnost a demografické chování a zmíněny jsou i limity studia, kterých si je autor vědom. V této části jsou uvedeny i vybrané ukazatele a z nich vyplývající výzkumné úkoly. Další kapitola má metodický charakter a zahrnuje informace o výběru států a použité metodice. Čtvrtá kapitola zahrnuje výsledky práce a text je doplněn přehlednými tabulkami a grafy. V závěru pak autor shrnuje zjištěné poznatky a představuje možnosti dalšího bádání v této oblasti. Seznam literatury je poměrně obsáhlý a zahrnuje práce nejen českých, ale i zahraničních autorů.

Zvolené téma není příliš frekventované, práce není kompilací již zjištěných skutečností (i když z nich pochopitelně vychází) a dokumentuje zájem a dobrou orientaci autora v této oblasti. Zajímavá je i iniciativa autora ohledně dotazníku. Z tohoto pohledu hodnotím práci velmi kladně.

Problémem však je struktura práce, i když je na první pohled logická. V textu se důležité informace prolínají do jednotlivých kapitol, v úvodu schází přehledná informace o výzkumných cílech (je až v kapitole 2.5, její název to však nenaznačuje). Vzhledem ke složitosti problematiky jsou např. informace i vlivu jednotlivých náboženství na demografické chování uváděny postupně, nakonec je zmíněn i možný vliv dalších faktorů (ekonomických apod.). Orientace v textu je z tohoto důvodu náročnější, nakonec ale čtenář kompletní informaci najde. Výjimku tvoří kapitola čtvrtá, která je přehledně uspořádaná, zasloužila by si však jiný název (i když se o *výsledky* jedná). Logickou strukturu má i závěr, který poskytne čtenáři stručně podstatné informace.

Další (technické) připomínky:

Obr. 1 na straně 32: podle čeho jsou státy řazeny (kromě převládajícího náboženství)? Zajímavé by bylo tabulku doplnit o počty a zastoupení (%) věřících.

Názvy příloh 3-20: Termín *úroveň* je vhodný u procesů (úroveň úmrtnosti...), zde vhodnější pouze názvy ukazatelů.

Předkládaná bakalářská práce odpovídá požadavkům kladeným na bakalářskou práci a doporučuji ji přijmout k obhajobě.

RNDr. Květa Kalibová, CSc.

21.5 2017